

Nyhedsbrev 16. juni 2013

Koankomsten

Den 9. maj ankom 14 Galloways på truck fra Sønderjylland. Solen var bestilt til at skinne og den mørke sky til at holde sig inde, blomsterne at samles i klynge, og fuglene at øve sig i at synge. Bestyrelsen var mødt ”i god tid” for at gå en runde i foldene, efterse hegnene, hænge sliksten op, således at når kalvene kom var alt som det skulle være. Vi gik rundt ude i folden og på et nyt potentielt afgræsningssted på den anden side åen. Vi havde stadig god tid indtil formandens mobil bimlede.” 14 stk. Galloway er ankommet. Hvor er formanden?” var beskeden. Henriette sprang af sted, og inden man kunne nå at sige Kasted mose Kogræsser- og Naturplejeforening var hun langt væk. Vi andre satte også kursen mod mødestedet, og ankom forpustet efter trucken var kørt igen, og de 14 kalve var i færd med at undersøge græskvaliteten i fangfolden.

Det var lige ½ time før aftalt, og mange medlemmer fik så ikke set kalvene gå fra borde. Men Klaus, opdrætteren fra Sønderjylland, kom og fortalte om racen. Han glæder sig hvert år til at komme til os, fordi han ”tyghes det så skønt me ål de glad mensker som kommer og tager imod”. Og det har han jo helt ret i.

Endnu i år blev der fint fremmøde til køernes ankomst

Fugletur 2013

Årets fugletur i Mosen var planlagt til onsdag d 22/5. Men da næsten hele majs måneds nedbørs mængde havde besluttet sig til at falde netop den dag - så vi os nødsaget til at udsætte turen til

fredag d 24/5.

Turen startede kl. 19 ved bommen ned til Mosen, anført af Søren Højager, ned langs hegnet ind til rensningsanlægget.

Pga. regnen strømede vandet lystigt i åen og vådområdet længere fremme var forvandlet til en stor sø. Til glæde for forskellige vandglade fugle i området - men muligvis også med katastrofale konsekvenser for flere rede, der nok var blevet ødelagt af det oversvømmende vand.

Vi stillede kikkerter op og iagttog bl.a. : 2 knarænder, 2 skeænder, 1 gul vipstjert, flere gråænder, viber, hættemåger, grågæs, mursejler, svaler og en råbuk fredeligt græssende på den modsatte side af søen. Vi hørte også kæranger, rørspurv, rørsanger, Munk og gøg.

Et hold ornitologer fra Randers blev spottet på stedet og der blev udvekslet observationer af forskellige fugle.

Som vi nærmede os Mosen og begyndte at krydse ind igennem den med kurs mod fold 2 blev nattergalenes triller nærværende. Lidt svært at afgøre det præcise antal vi hørte - men nok ca. 5-6 individer.

Inde i foldene kiggede vi efter rørhøgen, der jo ofte er meget nærværende på alle tidspunkter af dagen, når man færdes i Mosen - men lige denne aften var den på jagt over andre marker og vi så den ikke.

Vi skiltes et par timer efter vi var startet - beriget af oplevelserne i Mosen, de skønne blomster og græsser, de dejlige dufte, Fuglesangen og den lyse majaftens nordiske magi.

Helhedsplan for Kasted-Geding Mose

Midt i april var bestyrelsen til møde med Aarhus Kommune om et udkast til helhedsplan for Kasted-Geding Mose. Heldigvis er vores kogræsserforening stadig en del af fremtidsplanerne! Vi gav et foreløbigt tilsagn om at udvide afgræsningen til engen overfor vores nuværende fold 3 - under forudsætning af at kommunen sørger for en stiadgang fra Gedingsiden, så tilsynet i perioder kan ske fra denne side. Et andet forslag er at tage marken ovenfor fold 1 ud af drift og afbryde drænene her, hvilket vil være en stor forbedring for os.

Vedligeholdelsen under hegn gennem tagrørene blev også drøftet, men hjælp til slåning kunne kommunen ikke umiddelbart tilbyde. De har i stedet fjernet den nederste tråd på den våde strækning, så det er blevet lettere at slå – og håbet er at dyrene med tiden kan hjælpe mere til selv. Andre tiltag som kommunen vil fremme er strømforsyning fra nærmeste vandboring, grejskur til leer m.v., P-plads og stenter.

Hele Kasted-Geding Mose er naturligvis for stor for os at afgræsse, og kommunen vil gerne have belyst mulighederne for at få naturpleje – evt. med vandbøfler(!) - i gang på de resterende 40 ha. De har derfor søgt midler til nærmere undersøgelser, og helhedsplanen forventes ikke at ligge klar før til næste år.

Engskær har fået unger!

I forbindelse med engblommetællingen den 5/6 blev engskær, vores sjældneste plante, også lige talt op. De 5 gamle planter er der fortsat i fin form, men ud over det er der den glædelige nyhed at én af de 5 har formeret sig ganske betydeligt, idet den var omgivet af ikke mindre end 62 unge engskærplanter! Desuden var der 5 unge planter omkring de øvrige ”gamle”. Det må vi tage som et tegn på, at det vi gør, ikke er helt forkert ☺ Sidste år blev blomsterne dog ædt inden de nåede at komme i blomst og sætte frø, og derfor forsøger vi i år at tilrettelægge afgræsningen på en ny måde, så engskær – og andre mere eller mindre sjældne planter i fold 2 – tilgodeses bedst muligt. Engskær blomstrer først i juli-august, derfor vurderes den at være følsom over for tidlig afgræsning.

Sidst i maj er engskær stadig meget lav og sart overfor græsning

Siden koankomsten har de 14 dyr gået i fold 3, men har siden den 5/6 haft adgang til de øvrige

folde. Planen er at de senere skal afgræsse i foldene på skift, så der i en kortere periode kommer et højt græsningstryk. Engskærs frø, som modner i september-oktober, spredes kun ganske få meter fra moderplanten, og der kan derfor være behov for at hjælpe lidt til med nogle spirebede. Vi vurderer løbende behov for justering og yderligere tiltag.

Mini-arbejdsdag

Som måske alle ved prøver vi i år at lave 5 mini-arbejdsdage, hvor vi er en lille flok 8-10 mand M/K, der arbejder igennem i 2-3 timer og fokuserer på de steder, der virkelig trænger. Vi har de tidligere år set at 2 store arbejdsdage slet ikke er nok til at holde hegnslinien fri for vegetation, især i rørsumpen.

Tilslutningen har været rigtig god og vi er fuldt besat på alle 5 arbejdsdage hvor den ene allerede er holdt i skrivende stund d. 16/5. Indtil videre er det en klar succes, også i forhold til det sociale hvor vi får sat ansigt på hinanden og måske får snakket lidt mere sammen end på de almindelige arbejdsdage. Den 16/5 var der fokus på at slå hegnslinien i rørsumpen og der blev gået til den i ca. 3 timer hvorefter Anne Overgaard var så flink at bringe sandwich ned til de sultne le-folk. En rigtig hyggelig aften som vi glæder os til at gentage og skulle der være flere der kunne være interesseret i at deltage så giv gerne en melding til mail@kastedmose.dk.

Slåning af tagrør i de fugtigste partier bliver bl.a. udført under mini-arbejdsdage.

Store arbejdsdag og bål-hygge d. 29/6.

Også som noget nyt i år prøver vi at lave lidt mere socialt ud af vores fælles arbejdsdage, så d. 29/6 holder vi en stor fælles arbejdsdag, hvor vi håber alle, der kan, vil deltage og give et nap med at holde vegetationen nede i mosen mm. Denne gang afslutter vi arrangementet med at starte et bålsted op og der bliver mulighed for at riste en pølse, snobrød, en gallowaybøf eller hvad man ellers har lyst til.

Arbejdsdagen starter d. 29/6 kl. 13 og vi arbejder i ca. 2-2½ time, bålet startes op kl. 15. Alle er velkomne, tilmelding er ikke nødvendig men man skal selv medbringe, det man ønsker at spise. Foreningen er vært ved øl, vand og vin, og hvis vejret er til det laver vi en hyggeaften ud af det, hvor vi lytter til flagermus i bållets skær og tilbringer en nat i mosen ...hvis du har lyst så medbring sovepose, liggeunderlag, telt/bivoukakovertræk mm.

Husk til arbejdsdag at medbringe...

- Godt humør
- Mad til bålaften, inkl. salat, dressing, ketchup og hvad man ellers kunne tænke sig
- Arbejdstøj, handsker, skridtstøvler/waders og gummistøvler
- Vanddunk – især hvis det er varmt
- Le eller buskrydder (foreningen råder over 8 leer)
- Ørnenæb eller havesaks (til bævreasp)
- Spade (til bjørneklo)

Det er VIGTIGT når man rydder under hegnet at man rydder mindst 1 meter på hver side af hegnslinien og ikke kun lige under tråden da evt. vegetation vil knække sammen og falde ind over tråden selv om det står et stykke fra, dette gælder især for tagrørene. Se billede herunder som er fra d. 16/5 hvor tagrørsvæksten allerede var godt i gang.

Vel mødt til en rigtig hyggelig arbejdsdag og bålaften d. 29/6 ☺.

Kasted Moses 10 bud når man er ude at passe køer.

1 - Er der strøm i hegnet. Her kan du se hvordan:
www.kastedmose.dk/for_medlemmer.html

2- Er der stadig 14 dyr og er de stadig indenfor hegnet.

3- Har nogle af dyr mærkværdig adfærd på koniveau.

4 - Der er en spand i kassen den kan man bruge til godbidder, der kan være smart at lære dyrene at man ikke skal løbe efter folk som bare kommer forbi.

5 - Skriv gerne en lille note i logbogen.

6 - Husk ikke at have hunde med i indhegning, køerne ser hunden som en naturlig fjende og kan derfor finde på at angribe.

7 - Hvis i kommer flere i indhegning, prøv ikke at komme fra alle sider omkring køerne. De skal kunne mærke at de ikke er fanget.

8 - Du/I må gerne sende mail eller ringe til bestyrelsen hvis der er akut behov for kopleje, strømmen er gået, eller andet.

9 - Lad køerne vide at du kommer, snak til dem, de forstår sikkert mere end vi tror 😊

10 - Husk at nyde turen.

/Bestyrelsen